

Közösségek

DUJ DZSÉNE ONLINE

Magyarként, cigányként, afrikaiként, többféle örökséggel élni Tiszavasváriban

Opre Csabáné Ica interjúja Benedekkel

Benedek egyszerre cigány és afrikai (Sierra Leone) származású. Mivel mind a két örökség érdekes, azt gondoltam, hogy érdemes lehet Benit eddigi tapasztalatairól kérdeznem. Vajon milyen lehet olyan közösségben élni, ahol szinte kuriózum a származása? Egy sármos, komoly, jó kiállású fiatalember ül velem szemben, akit gyermekkorától ismerek, látom a Facebookon, hogy milyen sok versmondó versenyen szerepel, és milyen kitűnő eredményeket ér el. De mindig ott lappang bennem a kérdés, hogy Beni vajon hogyan érzi magát fiatalemberként ebben a társadalomban? Értékelik-e azt, hogy ő származását tekintve milyen különleges a társadalmunkban? Vajon ez a származási sokszínűség előnyös vagy hátrányos volt-e eddig a számára? Ő vajon hogyan élte meg mindezt az elmúlt 14 év során?

Érzékelted-e valaha is, hogy az afrikai vagy a cigány voltod miatt bántottak? Bántottak-e egyáltalán ezek miatt?

Persze. Igen.

Hol? Mikor?

Az iskolában. De azért az utcán is megkaptam sokszor.

De mit mondanak?

Néger, feka, feketeség – ezeket az utcán.

Fiatalabbaktól, vagy idősebbektől?

Fiataloktól.

Bántásként mondják, vagy pedig csak úgy?

Bántásképpen érzem.

Az iskolában is?

Igen, ott is. De ott mindig azt mondják, hogy csak viccelnek. De én nem úgy érzem. Szerintem nem viccelnek.

Anyukád azt mondta, hogy főként cigányok szoktak emiatt bántani. Így van ez szerinted is?

Igen.

Mit gondolsz, miért van ez így? Nem fogadnak be maguk közé?

Nem tudom.

Pedig te is egyrészt cigány vagy, másrészt afrikai, Sierra Leone-i. Vagy azért nem fogadnak be, mert jól tanulsz, és versmondó versenyeken is jól szerepelsz?

Nem tudom. Én úgy érzem, hogy normálisan beilleszkedtem, de nem fogadnak el. Inkább a bőrszínem miatt nem fogadnak el szerintem.

Az afrikai vonal miatt?

Igen.

Barátaid vannak azért?

Persze. Többen is. Most már.

És ők szoktak-e téged megvédeni a bántásoktól? Kell-e, hogy ők szóljanak?

Ők is meg szoktak védeni. Visszaszólnak meg nyugtatgatnak, egyebek, ha úgy van.

És akkor abbahagyják a piszkálódást?

Igen.

Most, hogy növekszel, hogy érzed, könnyebben tudod ezeket a dolgokat kezelni, mint kisebb korodban, vagy pedig egyre nehezebb?

Könnyebben tudom. Kiskoromban visszafogottabb voltam. Most már elkezdtem én is visszaszólogatni, mert megelégteltem.

De nem verekszenek?

Néha az is előfordul. Volt olyan, náciztak, horogkeresztettek, meg ilyesmik.

Neked mondják?

Igen.

De miért?

Mert azt mondják, menjek el rabszolgának. Képzeld el, Ica néni, hogy az történt, hogy angolul csesztettek, káromkodtak, s ezt mind értettem az iskolában. Az angoltanár szólt rájuk. Meg azt is mondták rám, hogy slave. Azt jelenti, hogy rabszolga. És ez nekem nagyon rosszul esett. Egészen nyolcadik félévig, De most már, így év végén békén hagynak.

Most érzed azt, hogy békén hagynak? Nincsenek ilyen jelzők, mint „rabszolga”, többé?

Igen. Most érzem. Mert ugye régen a négereket dolgoztatták a földeken, és ugye ezt emlegetik, meg mondják, hogy emlékezzek vissza, flashback. És ez nekem rossz.

Érdekes, hogy ma már a gyűlöletbeszéd büntethető, és akkor mégis, ezek a fiatalok nem tudják, hogy ezt nem szabad? Hogy tilos?

Így van. Nekem azt mondják, hogy ők csak viccelnek. De szerintem ez nem vicc.

És nem mondtad még sohasem nekik, hogy mit gondoltok, hogyan esnek nekem ezek a dolgok?

De, már mondtam, de csak azt mondják mindig, hogy ez csak vicc. Értsem meg. Mindig ez van.

Sírtál-e már ezek miatt valaha is?

Volt már rá példa. Igen.

Itthon sírtál, vagy ott?

Inkább itthol. Volt olyan egyszer, hogy amikor hazajöttem, és annyira felhúztak, úgy beleütöttem a radiátorba, hogy még mindig ott van a nyoma a radiátorban.

Akkor is a négerezés miatt volt?

Nem, akkor a cigányságom miatt. Alsóban – emlékszem – cipőtalpat akartak velem nyalatni.

Ne mondd!

Így van. Józsefháziak. Be akartak csicskítani.

Tanároknak szóltál-e bármikor is?

Igen, többször is. Beszéltek az osztálytársaimmal, akkor megkaptam tőlük, hogy vamzer vagyok.

Az mit jelent?

Vamzer, az besúgó, beköpő, árulkodó. Én nem tartom ezt vamzerságnak.

Mi a szándékod nyolcadik után?

Tovább szeretnék tanulni Debrecenben. Ipari technikumban. Kéttannyelvűben. Szeretném bővíteni a szókincsemet. Okleveles képzésre mennék. A kísérletek nagyon érdekelnek kémia vonalon.

Mint kutató?

Mint vegyész.

Nem gondoltad, hogy itt maradsz?

Nem. Debrecen az sokszínű diákváros. Ott lehet, hogy jobban elfogadnak majd, mint Vasváriban.

Csak ezért mennél el, vagy azért, mert érdekel a kémia?

Mindkettő.

Hogy gondolod, a származásod valaha is egyenes utat ad majd neked?

Azt gondolom, hogy Debrecenben jobb lesz ez.

Kívánom, hogy járj szerencsével, és hogy találj meg az utadat Debrecenben!